

OBSAH

Počátky psané literatury.

Vývoj mimoevropských literatur

Lidová slovesnost: Na uřknutí	11
Vynášení smrti	12
Pranostiky, pořekadla, přísloví	13
Mýty: Dobře upečený člověk	13
Písmo	15
Sinuhet: Vražda krále vládnoucího věčně	17
Staroegyptská poezie	20
Starý zákon: O Jonášovi	21
Nový zákon: Narození Ježíše Krista	24
O odplatě	26
Ukřižování	26
Bedřich Fučík – Jindřich Pokorný: Velbloud uchem jehly	26
Karel Čapek: O pěti chlebích	27
Nový zákon: Podobenství o dvou stavitelích	30
James Thurber: Oliver a ostatní pštrosové	30
Roark Bradford: Zalidňování země	32
Ukolébavka	35
Karel Kryl: Salome	35
Staroindické příběhy: O uhranuté koze	36
Hovory Konfuciovy	39
Lao-c'	39
Li Po: Tři kumpáni	40
Tu Fu: Hlad	42
Japonská poezie: Psát na vodu	43

Antická literatura

Paris a Helena	44
Odysseova dobrodružství	47
Sapfo	55

Ezop: Osel a cikády	55
Člověk a satyr	55
Aischylos: Oresteia	56
Sofokles: Antigona	61
Euripides: Medea	65
Titus Maccius Plautus: Komédie o hrnci	67
Publius Ovidius Naso: Filemon a Baukis	68
Bedřich Fučík – Jindřich Pokorný: Chléb a hry	71
Krutý jako Nero	73
Henryk Sienkiewicz: Quo vadis?	74
Gaius Petronius Arbiter: Hostina u Trimalchiona	79
Marcus Valerius Martialis: Epigramy	83
Aurelius Augustinus: Vyznání	85

Literatura ve středověku

František z Assisi: Chvalozpěv stvoření	87
Jacobus de Voragine: Svatý František	87
Píseň o Rolandovi	90
Byliny: Ilja Muromec a Slavík loupežník	95
Arnautz Daniels: V této svěží písni kroužím	100
Jean Rutebeuf: O běhu světa	102
Thomas Malory: Artušova smrt	107
Marco Polo: Milion	112
Omar Chajjám: Čtyřverší	114
Tisíc a jedna noc: O mužích ve skříní	114

Počátky písemnictví v českých zemích

Proglas	119
Život Konstantinův	120
První staroslověnská legenda o sv. Václavu	121
Kristiánova legenda	124
Kosmas: Kronika česká	127
Svatý Václave	130
Karel Toman: Září	131
František Halas: Praze	132
Petr Skoumal: Neopouštěj nás	133
Jaroslav Jelínek – Vlastimil Styblík: O českém pravopise	134
Dalimilova kronika: O selské kněžně Boženě	138

Česká literatura od nástupu Lucemburků do 70. let 15. století

Karel IV.: Vita Caroli	141
Jan Neruda: Romance o Karlu IV.	143
Staročeská lyrika: Dřevo se listem odievá	145
Legenda o sv. Kateřině	147
Žákovská poezie: Zanechme učení	149
Podkoní a žák	150
Tkadleček	153
Jan ze Žatce: Oráč z Čech	153
Jan Hus: O církvi	154
Výklad Viery, Desatera a Páteře	154
Vavřinec z Březové: Odsouzení a upálení mistra Jana Husa	154
Egon Erwin Kisch: Poslední mistrův žalář	155
Zdeněk Svěrák: Obecná škola	156
Jiří Dědeček: Hus	159
Václav, Havel a Tábor	159
Ktož jsú boží bojovníci	160
Vavřinec z Březové: Píseň přeslavné Koruny české	162
Petr Chelčický: Sieť viery pravé	165

Renesance a humanismus v literatuře.

Barokní literatura

Dante Alighieri: Božská komedie	167
Francesco Petrarca: Mír nenacházím	169
Giovanni Boccaccio: Dekameron	169
Niccolò Machiavelli: Vladař	174
François Villon: Závěť	175
Jiří Voskovec – Jan Werich: Hej pane králi	177
Jarmila Loukotková: Navzdory básník zpívá	178
François Villon: Balada na námět vévody Orleánského	183
François Rabelais: Gargantua a Pantagruel	184
Michel de Montaigne: Eseje	187
Miguel de Cervantes Saavedra: Důmyslný rytíř Don Quijote de la Mancha	188
Věra Slavíková: Dopis do Španěl	192

William Shakespeare: Sen noci svatojánské	195
Jindřich IV.	197
Hamlet	198
Sonet č. 12	202
Sonet č. 138	202
Jan Werich: Dopis Shakespeareovi	204
Erasmus Rotterdamský: Chvála Bláznivosti	205
Terezie z Ávily: Pohnutkou k tomu... ..	206
Pedro Calderón de la Barca: Život je sen	207
Andreas Gryphius: Na sebe sama	207
Hans Jakob Christoffel von Grimmelshausen: Dobrodružný Simplicius Simplicissimus	208

Renesance a humanismus v Čechách.

Česká barokní literatura

Hynek z Poděbrad: Stesk na ženitbu	210
Petr Hora-Hořejš: Věda a umění na Rudolfově dvoře	211
Václav Hájek z Libočan: Kronika česká	215
Mikuláš Dačický z Heslova: Z Pamětí	218
Bible kralická: Kazatel	219
Píseň písní	220
Daniel Adam z Veleslavína: Z předmluvy k Eusebiově Historii církevní	221
Václav Vratislav z Mitrovic: Příhody	223
Moudří blázni: Bratr Paleček	225
Jan Amos Komenský: Labyrint světa a ráj srdce	226
Angelo Maria Ripellino: Magická Praha	231
Adam Michna z Otradovic: Chtíc, aby spal	235
Bedřich Bridel: Co Bůh? Člověk?	236
Václav František Kocmánek: Lamentatio rusticana	238
Kramářské písně: Jistá a pravdivá novina o jednom mládenci mysliveckém	239
Jiří Voskovec – Jan Werich: Píseň strašlivá o Golemovi	241
Lidová slovesnost: Osířelo dítě	243
Co to máš, děvečko	244
Vyhrůžka	245
Pověst o blanických rytířích	245

Klasicismus, osvícenství, preromantismus

Molière: Lakomec	247
Don Juan	248

Denis Diderot: Jakub fatalista	251
Milan Kundera: Jakub a jeho pán	255
Voltaire: Candide	257
Carlo Goldoni: Poprask na laguně	259
Lion Feuchtwanger: Bláznova moudrost	260
Daniel Defoe: Robinson Crusoe	264
Jonathan Swift: Gulliverovy cesty	267
Lawrence Sterne: Tristram Shandy	270
Johann Wolfgang Goethe: Utrpení mladého Werthera	271
Faust	273
Jiří Suchý: Dr. Johann Faust, Praha II, Karlovo náměstí 40	279
Friedrich Schiller: Loupežníci	285
Ivan Andrejevič Krylov: Rolník a smrt	287

Česká literatura v počátcích národního obrození

František Martin Pelcl: Paměti	288
Václav Thám: Zpěv pijáka	290
Alois Jirásek: F. L. Věk	291
Josef Jungmann: O jazyku českém	293
Rukopis královédvorský: Jaroslav	295
František Ladislav Čelakovský: Toman a lesní panna	297
Radost a žalost	301
Jan Kollár: Slávy dcera	302